

УДК 338.2:65.011.5

Корольков В.В.¹, Козловська Т.Є.²

¹ канд. екон. наук, доц. НУ «Запорізька політехніка»

² студ. гр. ФЕУ-319 НУ «Запорізька політехніка»

СОЦІАЛЬНИЙ РОЗВИТОК ТА БЕЗПЕКА ГРОМАД В УМОВАХ ВІЙНИ

Повномасштабне вторгнення Російської Федерації на територію України стало складним випробуванням для територіальних громад, особливо це вплинуло на соціальний розвиток та їх безпеку.

Саме територіальні громади опинилися в активному епіцентрі жорстких умов життя у час воєнного стану. Реформа децентралізації значно підвищила спроможність територіальних громад самостійно вирішувати проблеми, що стосуються їх територій, але війна диктатор, і нові умови життя потребують швидкого і грамотного реагування для їх вирішення. Тому стратегії розвитку територіальних громад, що були прийняті на початку 2022 року, стали не актуальними.

Згідно Концепції реформування місцевого самоврядування та територіальної організації влади, до війни в Україні було створено 1469 територіальних громад. На сьогодні, 329 територіальних громад

розташовані у районах проведення бойових дій, перебувають у тимчасовій окупації чи оточенні. Це території громад Донецької (66), Харківської (56), Дніпропетровської (10), Луганської (37), Запорізької (56), Херсонської (49), Миколаївської (26), Сумської (22), Чернігівської (5) областей. [1]

Оцінивши ситуацію в країні варто виділити декілька проблем з яким зіткнулися територіальні громади. Велика відповідальність лягла на територіальні громади на територіях яких не ведуться активні бойові дії, і головні завдання, на які зосереджено основні зусилля, це забезпечення умов безпеки життєдіяльності населення та організацій всіх форм власності, а також надання допомоги внутрішньо переміщеним особам. Такі територіальні громади створюють центри реєстрації вимушено переміщених осіб. В цих центрах можна отримати: тимчасове поселення, медичну та психологічну допомогу, поїсти, взяти необхідні речі, серед яких одяг та засоби особистої гігієни. Також в створюються гарячі телефонні лінії, за якими можна отримати інформацію про допомогу, і центри де можна отримати гуманітарну допомогу. Дуже велику роботу роблять волонтери та громадські організації, співпрацюючи з органами влади, вони надають матеріальну, психологічну та юридичну допомогу населенню.

Як наслідок вторгнення РФ на територію України, територіальні громади потерпіли втрат людського ресурсу, а саме це втрати мобілізованих та цивільного населення, втрати в наслідок міграції та депортації.

В перші дні війни саме тероборона відіграла важливу роль, і стала на захист територіальної громади. Налякані люди намагалися зберегти своє життя та життя своїх близьких, тому активно вступали до лав тероборони.

Також значно знизився рівень здоров'я населення через постійні бойові дії на території їх мешкання, через постійні переживання та стреси, через не достатню спроможність медичних закладів, внаслідок їх руйнації або під час посилення небезпеки, надавати якісні медичні послуги. Зокрема від початку повномасштабної війни в Україні пошкоджено 1218 закладів охорони здоров'я, з яких 540 лікарень – зруйновані частково, а 173 – повністю.[2]

На окупованих територіях та територіях де ведуться бойові дії, безпосередньо після проблеми безпеки, постає проблема отримання освіти. За даними МОН України станом на березень 2023 року пошкоджено 3156 закладів освіти, з них 440 повністю зруйновано, значного руйнування зазнало близько 15% дослідницької інфраструктури освітніх та наукових установ. У більшості закладів на територіях, які були під тимчасовою окупацією, знищено, пошкоджено або

викрадено обладнання.[3] Внаслідок воєнних дій населення не може в повному обсязі отримати освіти, тому навчальні заклади працюють тільки в дистанційному режимі. Але такий спосіб навчання ускладнюється через постійні відключення світла, відсутності зв'язку та стабільного інтернету.

Отже, після повномасштабного вторгнення РФ територіальні громади зіткнулися з низкою проблем та перешкод, що сповільнювали соціальний розвиток та значною мірою вплинули на безпеку, але завдяки мужності та стійкості українського народу, завдяки наполегливій праці державних служб і місцевих органів влади, громади стали протидіяти окупантам та працювати на перемогу.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Державний сайт України [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://minre.gov.ua/2022/12/13/onovleno-perelik-gromad-u-rajonah-bojovyh-dij-na-tot-i-tyh-shho-v-otochenni/BOO3> Укрінформ <https://www.ukrinform.ua/tag-vooz>
2. Офіційний сайт МОН України [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://mon.gov.ua/ua>